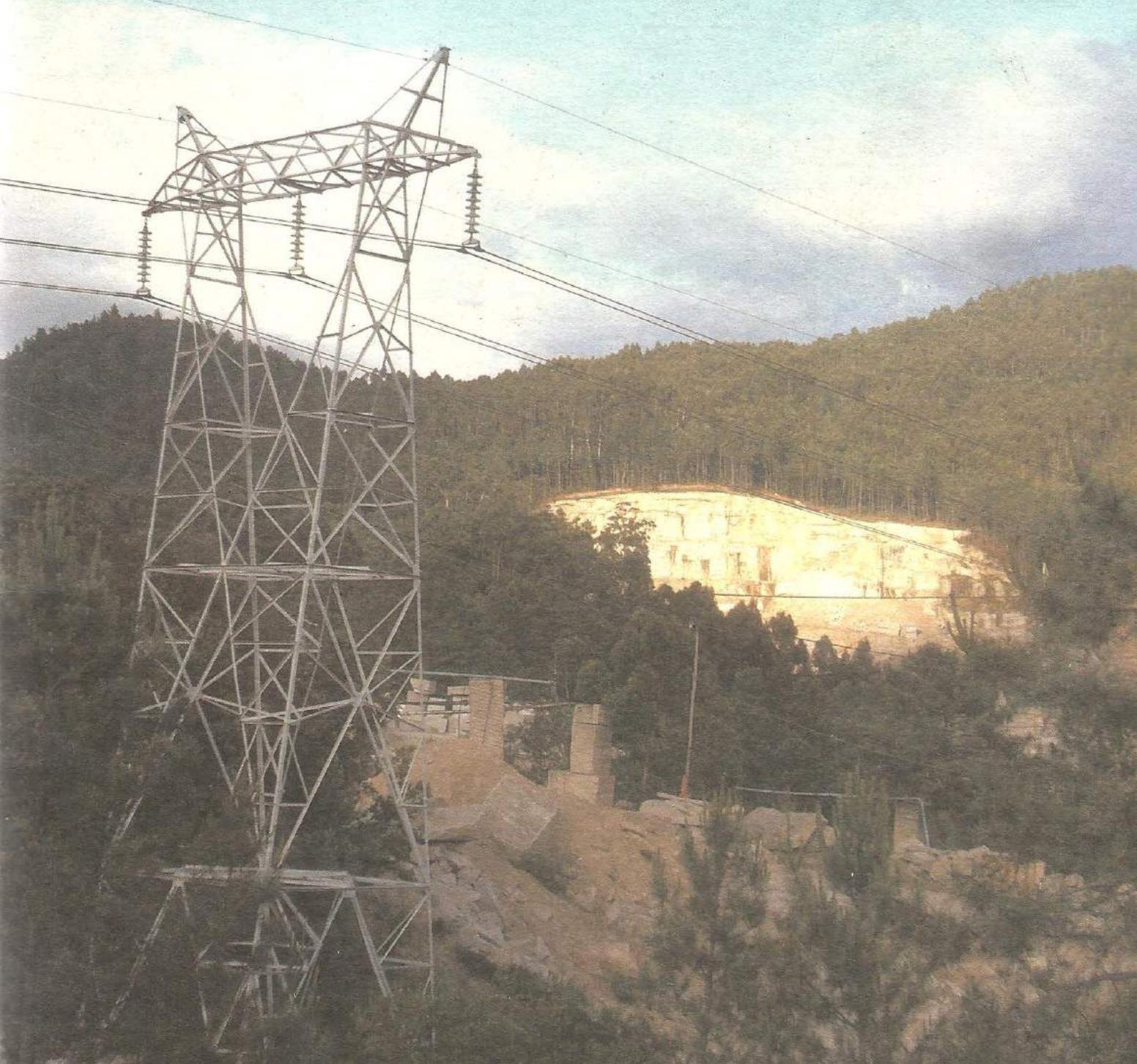

pedraquefala

Abuso electro - mineiro

FENOSA-POCASA

Impoñen aos veciños unha liña de alta tensión sen nada a cambio

PEDRO PEREIRA

"O convenio só se pode basear por agora no pago da débeda"

CASA REITORAL DE ATIOS

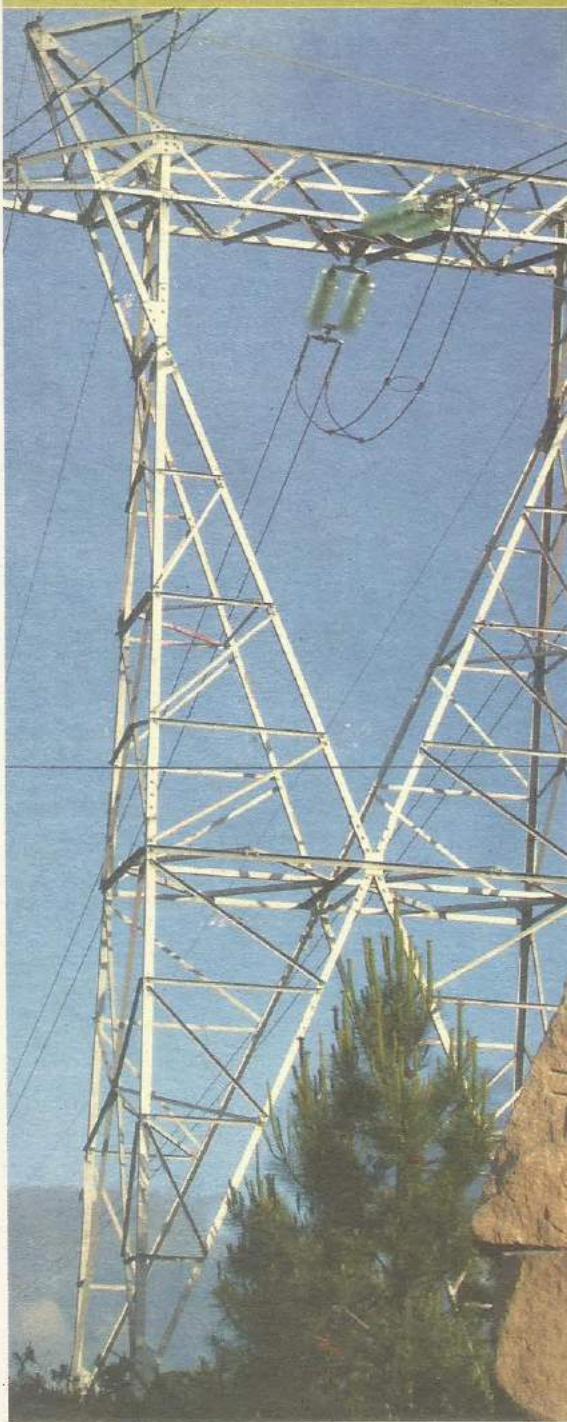
A antiga casa do cura esmorece abandonada pola Igrexa

GUIA DE AVES

Unha pequena escolma da avifauna de Atios

editorial

Pocasa-Fenosa, unha alianza irresponsable para Atios

Dende hai algún tempo estase pondo de moda no ámbito empresarial un concepto chamado Responsabilidade Social Corporativa (RSC), que máis ou menos ven a denominar a aquelas accións solidarias que as empresas levan a cabo no seu entorno social: financiamento de proxectos sociais, respecto medioambiental, cooperación humanitaria, etc.

Non falemos xa das empresas que temos máis lonxe, pero apliquemos o concepto ás empresas que temos máis preto de nós. Por exemplo, as canteiras. Cumpren coa RSC? E dicir, son responsables socialmente? Visto o visto, o certo é que deixan moito que desexar. Agás o préstamo a título individual dalgúnha maquinaria para unha obra puntual, ou unha esmola para as festas, ou a reparación obrigada dos danos que causa a súa actividade, son de verdade responsables cos veciños de Atios? Non parece que así sexa, tendo en conta sobre todo a capacidade económica que teñen.

Velaí uns un cantes números. Segundo os datos aportados pola Asociación Galega de Graniteiros (AGG), as 26 empresas do sector en Galicia -que inclúe á extracción e a transformación-, facturan arredor de 370 millóns de euros e dan emprego a unhas 3700 persoas. O 90 por cento destas empresas está ubicado no Porriño. O sector da extracción, é dicir, as canteiras, que son as que máis nos interesan, dá emprego a unhas 780 persoas. Supoñen o 17 por cento da facturación do sector granítico, máis ou menos uns 50 millóns de euros (8 mil 300 millóns das antigas pesetas). Descontando os impostos legais, canto dese diñeiro revertiu no lugar de onde sacan a riqueza?

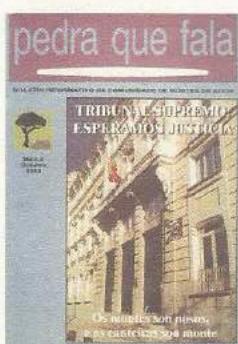
“Os canteiros non van dar o que a lei non lles obriga. Pero deben ser más colaboradores coa sociedade da que se lucran”

cento dos 50 millóns de euros que facturan. Unha proporción que é menos da metade do que as ong's piden para a axuda ao Terceiro Mundo (0,7). Non estamos en África, pero case. Unha parroquia cun tecido empresarial tan forte e sufrindo as consecuencias que sufre non pode ser tratada así.

Non é o mellor exemplo pero vale como comparación. Unha caixa de aforros de fora de Galicia está regalando vehículos adaptados á asociacións de discapacitados nunha mostra de responsabilidade social corporativa e algo de publicidade, todo hai que dicilo. Ocúrreselle a Pocasa donar un tractor á comunidade de Montes de Atios? Pois non.

Os canteiros non van dar o que a lei non lles obriga. Xa o sabemos, pero debían ser más colaboradores coa sociedade da que se benefician. O último exemplo de irresponsabilidade é a pretensión de situar enriba do monte comunal unha liña de alta tensión que lles molesta. Fano en complicidade con Fenosa, outra empresa “modélica”, da que falamos, en non ben precisamente, nas seguintes páxinas. •

| Índice |

Revistas publicadas ata agora pola Xunta de Montes

REPORTAXE
LIÑA UNIÓN FENOSA
páxina 4

ENTREVISTA
SERAFIN DÁVILA
páxina 7

NOTICIAS DO MONTE
páxina 8

REPORTAXE
MUIÑOS DE ATIOS
páxina 10

ENTREVISTA
PEDRO PEREIRA
páxina 14

REPORTAXE
A RECTORAL DE ATIOS
páxina 16

ORZAMENTOS
páxina 11

FOTONOTICIA
CAMPO DO CARBALLO
páxina 6

NOVAS DE ATIOS
páxina 18

O BUFO
páxina 18

GUÍA DE AVES
19

Staff

Editor Xunta Rectora CMVMC de Atios

Director Xoán Pereira

Colaboradores Raquel Porto

Deseño e maquetación Magenta

Impresión A.G. Palacios

Depósito legal VG: 396-1997

Revista impresa en papel reciclado

Fenosa e Pocasa queren impoñer ós veciños unha liña de alta tensión que molesta ós canteiros

A compañía eléctrica, a petición dos canteiros, quere meter unha liña de alta tensión polo medio do monte comunal. Deste xeito retirarían de enriba das explotacións as dúas liñas que agora atravesan as canteiras. O que Fenosa ofrece é un trazado que parte en dous a mellor zona de producción forestal do noso monte e un prezo por metro cadrado que consideramos moi baixo. Pocasa, a máis beneficiada, costearía parte da obra.

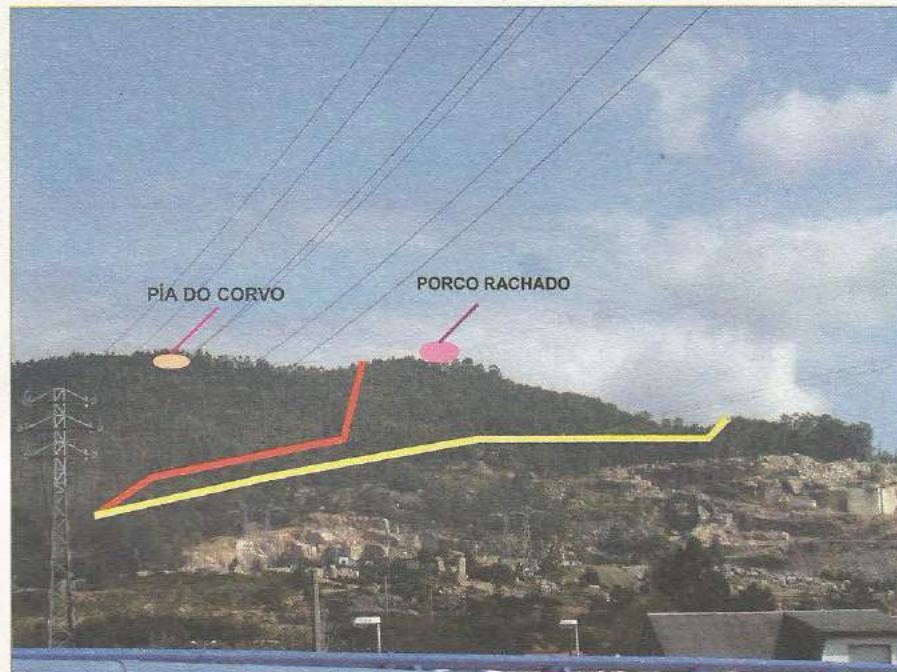
Redacción PQF

O pasado mes de novembro publicabase no DOGA (Diario Oficial de Galicia) unha resolución da Consellería de Industria que autorizaba un proxecto para a modificación da liña de alta tensión Atios-Frieira. Técticamente a autorización que pedía Fenosa é "Repotenciación a 220Kw e recuamento L.A.T. Porriño-A Frieira, tramo subestación Atios, apoio nº 12".

Isto significa que a Consellería aprobou inicialmente o trazado que lle presentou Fenosa e que discorre, na parte do monte comunal, dende o Carbón ata Budiño pasando por riba do penedo do Porco Rachado. Fenosa pechou co concello un acordo para soterrar a liña dende a subestación da Casilla ata despois do vello depósito de auga do Carbón. Todo isto tramitaba Fenosa cando apenas se iniciaran as conversas coa xunta de montes para chegar a un acordo. E dicir, impoñían xa enriba da mesa un trazado aprobado sen antes consultar con nós.

O trazado, fundamental

Esta comunidade presentou alegacións a esa autorización, pero áinda non obtivo resposta da Consellería. Logo de varias reunións negociadoras, ás que só nunha ocasión asistiu un representante de Pocasa, Fenosa nunca estivo de acordo en variar o trazado. Modificar a traza é fundamental para esta comunidade, porque tal e como a ten proxectada Fenosa, supón un corte no monte que deixaría unha zona de más

| Simulación do impacto dos trazados. En Laranxa, o de Fenosa, en amarelo o da Xunta de Montes |

de trinta hectáreas de gran producción forestal entre o tendido eléctrico e as canteiras. A servidume de vóo do tendido é de corenta metros de ancho por uns novecentos metros de longo, é dicir, case catro hectáreas de arborado que debe ser cortado. Ademais do forte impacto visual, este trazado deixaría abierto o camiño as canteiras para que sigan avanzando monte arriba.

O trazado que propón a comunidade pasa por levar a liña soterrada ata a entrada da canteira do Lemos, xa en terreo comunal, e logo que discorra o tendido aéreo o máis pegado posible as canteiras. Os canteiros poderían así sacar de enriba das explotacións actuais as torretas que lle impiden seguir extraendo pedra. E

para nós aminoraríase o impacto visual, xa que discorrería a unha cota de nivel máis baixa, e tampoco afectaría a unha zona que consideramos de interese paisaxístico como o Porco Rachado. Ademais protexeríamos a zona forestal cunha barreira que limitaría a expansión das canteiras.

Pero Fenosa, seguindo sempre ordes de Pocasa -segundo confirmou o propio negociador da compañía eléctrica- sempre se negou a variar o trazado. É máis, incluso pediu que o tendido se afastara vinte metros máis alá do límite da cuadrícula da concesión mineira, unha zona de explotación futura pero na que posiblemente nunca se abra canteira.

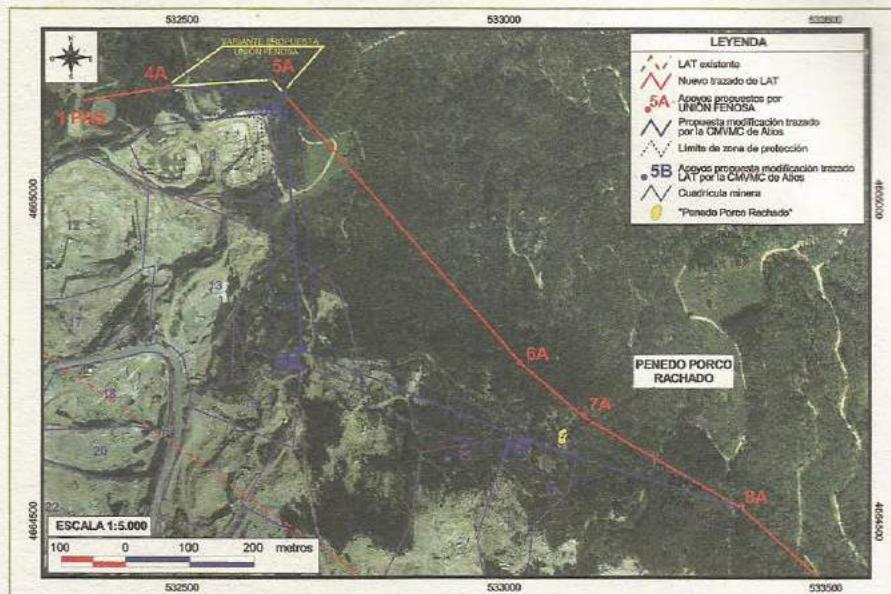
O prezo non é serio

Otro asunto no que non houbo acordo foi o prezo. A proposta inicial de Fenosa era de 2,4 euros o metro cadrado. A xunta rectora respondeu cunha contraoferta pra comezar a negociar de 25 euros. Sabíamos que era imposible que a aceptaran, pero tampouco nos parecía seria a oferta de Fenosa. Replicou a eléctrica cun prezo de 3,6 euros e uha serie de melloras na parroquia, como a instalación de seis transformadores noutros tantos barrios para reforzar o servizo eléctrico. Nós aceptamos esta mellora, pero nunca como moeda de cambio na negociación. A nosa última oferta foi cambiar o trazado e un prezo de 4,8 euros, aprobada na asemblea do día 29 de marzo.

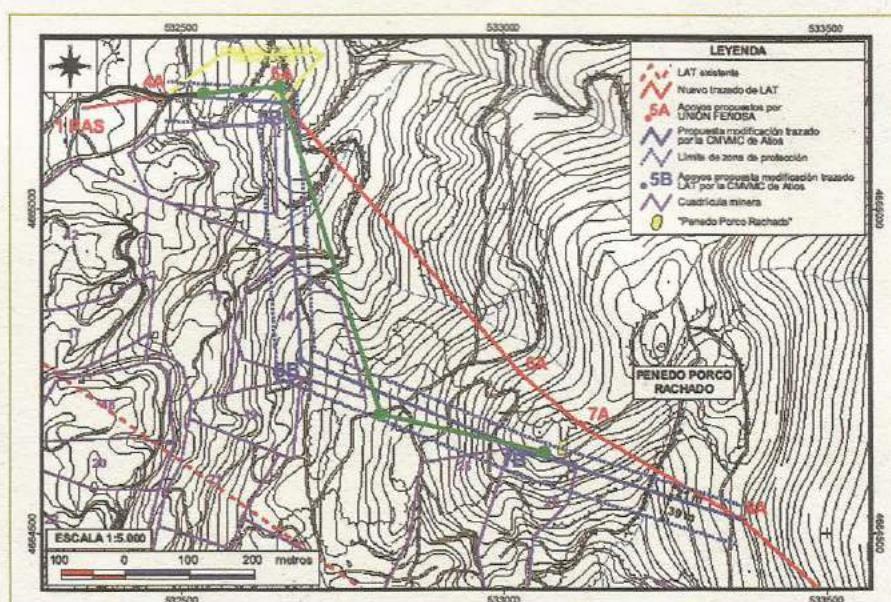
Así as cousas a negociación rachouse sen acordo. Queda polo tanto a vía da expropiación. Pero antes, Fenosa debe solicitar a declaración de utilidade pública da liña e a prevalencia do uso eléctrico sobre o uso forestal. Nunha reunión mantida co delegado provincial da Consellería de Medio Rural comunicóusenos que farían o posible para que Fenosa varie o trazado, xa que ten alternativas para facelo.

Se non lle dan a prevalencia, a negociación tería que partir de cero e Fenosa deberá aceptar as peticións dos veciños. Se lle conceden a prevalencia, só nos queda agardar que o xurado expropiatorio atenda por unha vez as demandas veciñais.

Plano cos dous trazados

En vermello a proposta de Fenosa, en azul a proposta da Xunta de Montes, en violeta as concesións mineiras

En verde o trazado intermedio, que libra as concesións mineiras, pero que tampouco aceptan Fenosa nin Pocasa

O QUE OFRECE FENOSA

Manter proposta de trazado inicial.

Prezo, 3,6 euros metro cadrado (uns 150 mil euros)

6 novos transformadores ubicados na Rocha, Galegos, Covelo, Albarín e as Insuas.

Liña soterrada ata o máis posible no monte comunal.

Madeira cortada a disposición da comunidade.

Convenio no que Fenosa paga mantemento e desbroce da liña.

O QUE PIDE A XUNTA DE MONTES

Cambio de trazado para que discorra pegado ás canteiras.

Un prezo razonable

Plan de mellora eléctrica da parroquia de Atios, cos 6 transformadores.

Liña soterrada ata o máis posible no monte comunal.

Madeira cortada a disposición da comunidade.

Convenio para mantemento e desbroce da liña.

Un campo de herba para un equipo de Primeira.... Autonómica

Por fin a Unión Deportiva Atios pode xogar no campo de herba artificial. Tiveron que pasar bastantes anos, pero finalmente a Deputación Provincial foi responsable e cumpriu a súa parte. O Concello do Porriño xa o fixera, pero incomprensibles intereses políticos de Rafael Louzán retrasaban o proxecto.

O importante é que o campo está xa feito e, malia que non houbo inauguración oficial, foi estreado o pasado 9 de marzo, o día das eleccións xerais. O partido inaugural saldouse con derrota local por 0-2 ante o Bora Campolongo. Pero a partir daí todo foron victorias. Os afeccionados agradecen as novas instalacións porque acuden masivamente ata encher case todo o afor (600 persoas). O clube leva gastado uns catro mil euros nas instalacións. E mantén unha importante escola de fútbol con equipos en todas as categorías. Este ano comezan tamén os benxamíns. Quedan aínda moitas obras por facer: nova grada, novos vestiarios, etc., Pero todo ao seu tempo.

SERAFIN DÁVILA | EX-PRESIDENTE DA XUNTA DE MONTES

“A área do Carballo marca unha época de proxectos en Atios”

Durante dezaseis anos (1990-2006) Serafin Dávila presidiu a Xunta de Montes de Atios. Unha etapa chea de iniciativas e de obstáculos que, lamentablemente, viñeron moitas veces por parte dalgúns veciños da parroquia. Houbo sinsabores como o fallo do Tribunal Supremo en contra dos veciños no caso das canteiras, pero tamén grandes logros. Deles falamos nesta entrevista.

Redacción PQF

P. Qué valoración fai da súa etapa á fronte da xunta de montes?

R. A parte dos logros, que aí están, hai duas cuestiós que quedaron inacabadas ao meu pesar. Unha é a Casa Parroquial, avanzouse moi, pero a economía da xunta de montes é limitada así que compre esixirlle a institucións como o Concello ou a Deputación que se impliquen para finalizar as obras.

Outra é a área do Carballo. Un proxecto ambicioso que, ademáis do campo, inclúe pista polideportiva e a área recreativa do Pumariño, no que está previsto facer un lago e un paseo. No ano 1993 pediuse ó Concello que permutara os terreos da Escarabilleira polos do Carballo, e penso que foi unha boa iniciativa porque así os veciños puideron beneficiarse duns terreos que doutro xeito non disfrutarían.

P. O do campo do Carballo é un proxecto que estivo cheo de atrancos...

R. Demasiados. Lembro por exemplo cando determinados individuos desta parroquia, que agora están na Asociación de Veciños, comandaban a policía local enviada por Barros para tentar pararnos, cando queríamos traer xabre para acondicionar o terreo onde facer un magosto. Ou cando non nos querían deixar poñer un poste para a luz. Foi un dos momentos más tristes e lamentables que se viviron nesta parroquia. Dixérонse moitas mentiras. O final o tempo pon a cada quen no seu sitio. Esta obra marca unha época na parroquia e a iniciativa foi seguida tamén noutros lugares. Teño esperanzas de poder disfrutala cando estea acabada, aínda que sexa cos netos.

| Serafin Dávila na área da Veiguiña, un dos proxectos dos que se siente orgulloso |

“os individuos que agora están na Asociación de Veciños obedecieron a Barros para parar o campo do Carballo. Foi un dos momentos más tristes e lamentables que se viviron na parroquia”

P. Cómo cre que se debería renovar o convenio co Concello do Porriño?

R. Sempre fun partidario do diálogo co concello. E nesa liña hai que seguir. Creo que o goberno do Porriño ten unha débeda moral cos veciños de Atios, porque sufrimos o insufrible. E debe facer un esforzo por sustentar xurídicamente un novo convenio, ben

con aportación de diñeiro, ou ben cun plan de obras. Pero tamén a Consellería de Industria ou a de Medio Ambiente deberan ter en conta a realidade veciñal.

P. Cabe esixirlle tamén un esforzo ós canteiros?

R. Sempre apoiei ó empresariado que é emprendedor e critiquei ó empresario que só está para especular. Os canteiros debían facer forza para que os veciños reciban unha compensación xusta polos prexuzos que causan as canteiras.

P. Segue habendo unha forte división na parroquia. Cómo ve o futuro?

R. A división ven porque esta xente da asociación de veciños non serían ningún se non fora polo apoio que tiveron e ainda teñen. Nunca buscaron a unidade. Debían dar marcha atrás e ir para a súa casa. Dame pena que algúns veciños non sexan capaces de diferenciar entre quen traballa de corazón polo ben da parroquia e os que só fan cantos de serea para embaucar e desunir. En canto ó futuro, creo que nestes dous anos da nova xunta rectora estase seguindo o traballo xa iniciado antes. Comprobo tamén que o monte está ben coidado. Os veciños deben apoiar esta liña de traballo.

P. Comparte que non se perdoe un céntimo no caso da canteira do Carbón?

R. Por suposto. Varios veciños, sobre todo do Carbón, tivemos que pasar polo cuartel e polo xulgado por defender o interese da parroquia. Moito tivemos que aguantar. O Xeiteiro reclamaba cantidades desorbitadas. Pois agora que cumpra coa Xustiza e que pague.

UN CENTÍMETRO CADA DÍA

Os membros da xunta rectora participaron no pasado mes de abril na plantación que se levou a cabo no Chan da Beillada. Armados de "leghón" e vara, plantaron 360 eucaliptos nunha soa mañá. Son unha parte dos 2.715 exemplares desta especie que plantaron as persoas contratadas pola Xunta de Montes nesta zona, que comprende 4'6 hectáreas de terreo.

Case un milleiro dos eucaliptos plantados corresponde a tres tipos de clon (Clon 14, Clon Odiel, Clon Tinto) que medran un centímetro por día, así alomenos o aseguran os técnicos. No caso dos clons a plantación ten carácter experimental. Queremos comprobar se é certo ese ritmo de crecemento para logo trasaladalo a outras partes do monte. O Plan de ordenación do monte prevé plantar eucalipto nesta zona. Pola condición do terreo é a especie más acaída. Pero en todo o perímetro do cuartel, uns mil cincuenta metros, vanse plantar especies frondosas. Deste xeito queda limitado por una parte o impacto visual e ambiental do eucalipto e, por outra, serven como cortalumes natural.

Noutra orde de cousas, foi adxudicada xa en 1800 euros o triturado da maleza sobrante na zona da Veiguiña onde o ano pasado se efectuou unha corta de rexeneración. Os traballos comprenden tamén a plantación de árbores ali onde non haxa rebrote natural. Tamén aquí, no perímetro, vanse plantar frondosas para que actuén como cortalumes naturais.

CONVENIO CONCELLO

As negociacións entre a Xunta de Montes e o Concello de O Porriño para asinar un novo convenio económico non teñen polo momento un resultado. O principal atranco está na base xurídica dun convenio que permita aos comuneiros de Atios seguir percibindo unha porcentaxe do diñeiro que o concello recada das canteiras. Xa non hai o litixio pola propiedade dos montes que motivou o anterior convenio.

Pero hai unha cantidade de diñeiro que o concello adebeda a comunidade de montes e que supera o millón de euros. Es cantidade resulta de restar o que o concello cobrou dos canteiros e o que realmente pagou á xunta de montes. Está asumido polo goberno municipal que os atrasos deben contabilizarse dende o ano 1993. O cobro desa débeda podería figurar na base do novo convenio, pero este novo acordo sería transitorio ata a sinatura dun novo de máis longa duración. As negociacións continúan e polo momento non hai noticias que traer a esta edición da revista.

CORTA DE CLARA E DE CLAREO

A mediados do pasado mes de maio comezou a corta de clara que se vai facer nunha extensión de corenta hectáreas nas zonas da Veiguiña, a Pía do Corvo e por debaixo do campo de tiro. A empresa Madeiras Ferreira foi a adxudicataria desta corta selectiva. Puxo un prezo inicial de 25 euros a tonelada sen corteza, pero esta tarifa pode variar á alza no final da corta. A chamada corta de clara fai unha tala selectiva para reducir a densidade de árbores e non causa impacto visual.

Outro tipo de corta, a denominada de clareo, levouse a cabo na parte do monte conveniada coa Consellería do Medio Rural. Á diferenza da corta de clara, nesta de clareo a madeira queda a disposición dos comuneiros.

VACAS FLACAS

Tal e como foi reiterado na última asemblea do 29 de marzo, a situación económica da Xunta de Montes non permite moitas alegrías. E por elo que este ano as subvencións aos colectivos parroquiais sufrieron un severo recorte. Finalmente só se pode dispoñer de 4000 euros para Os Penediños e outros 4000 para a UD Atios.

Supoñemos que os comuneiros e os responsables destes grupos saben entender a actual circunstancia. Tamén deberán entendelo os responsables da Asociación de Veciños, que presentaron presupostos para obras por un importe total de 108 mil euros. Como quedou dito, é inasumible para esta comunidade tal gasto.

PISTA DAS INSUAS

A Xunta de montes acaba de adjudicar as obras de acondicionamento da pista das Insuas, un compromiso que adquirira os propietarios que no seu día cederon os terreos para o ensanchamento do camiño e tamén co resto dos comuneiros. A empresa adjudicataria é Laureano Covelo, que presentou un presuposto de 12000 euros. Os traballos inclúen a construcción dunha canaleta de desaugue ao longo de toda a pista, a realización de seis taxeas de drenaxe con tubería de 60 cm que irá enterrada e reforzada con formigón. Ademais vaise picar o penedo que hai na parte incial da pista ata suavizar a pendente que o camiño ten nese punto. As obras comenzarán en canto mellore o tempo. O prazo de execución das obras é de dous meses.

UNHA FONTE NA PISTA DO FARO

Os traballos da balsa contraincendios que se construiu o pe da pisa que une o Faro co Castelo están rematados. O Distrito forestal instalou un valado metálico de protección que rodea a balsa. Ademais a Xunta de montes colocou unha toma de auga para as persoas no outro lado da pista, xusto ao pé do camiño. A auga procede dos mananciais abertos pola comunidade subindo hacia a Pena Aguda.

PROHIBIDO VEHÍCULOS

Circular con calquera tipo de vehículo por unha pista forestal sen ter autorización está totalmente prohibido. Así o establece a recente lei de prevención de incendios forestais que aprobou a Xunta de Galicia. Para protexer o noso monte e tamén facer que se cumpra a lei, a Xunta de Montes de Atios vai instalar varios cartaces como o da foto para informar a todas aquelas persoas que vaia pasar polo monte. Deben saber que se expoñen a importantes sancións se non respetan a prohibición, especialmente en época de alto risco de incendios.

CARTA DO PRESIDENTE QUÉ PASOU COA DOCUMENTACIÓN?

Poucas semanas despois de tomar posesión esta nova xunta rectora, catro comuneiros que figuraban na lista que perdeu as eleccións -Jesús Pérez Rodríguez, Manuel Díz Fernández, Serafín areal Pérez e Segundo Novás Oya-, presentaron unha demanda contra a persoa do presidente, solicitando diversa documentación relativa á comunidade.

Como todos vostedes saberán, quen suscribe e toda a xunta rectora, espuxo sempre que calquera comuneiro ten dereito á información que solicite, pero dentro dun procedemento marcado pola lei e polos propios estatutos a comunidade. Así se lle fixo saber ós comuneiros que me demandaron tanto nas asembleas como nas distintas reunións que se mantivo con eles. Pero non deu resultado. Esta xunta rectora foi e é sempre moi clara na súa liña de actuación. Calquera pode criticar ou opinar de distinto xeito tanto nos asuntos forestais, como sociais da parroquia. Agora ben, en cuestións administrativas como esta que nos ocupa, esta directiva está dando os pasos acertados. Expóñense con total transparencia ata o último céntimo as contas da comunidade de montes, a través das actas, das asembleas e da revista vecinal. Pero esta información debe ser protexida ante elementos externos á comunidade, coma se dunha empresa se tratase, xa que ten a súa propia entidade xurídica e así o ampara a lei de protección de datos.

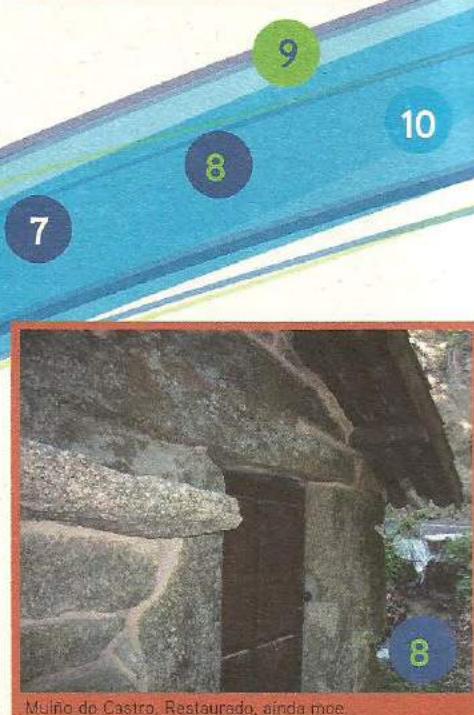
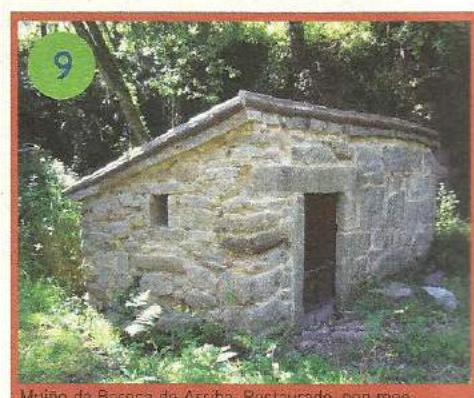
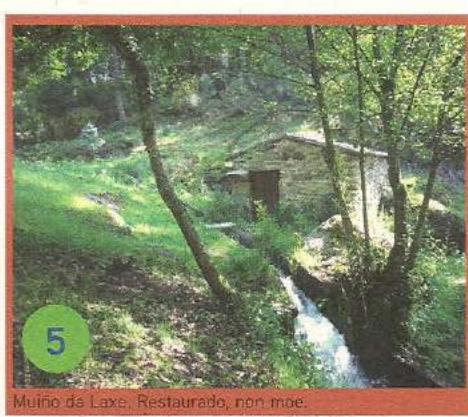
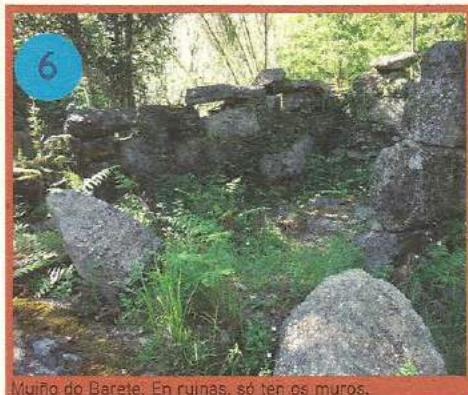
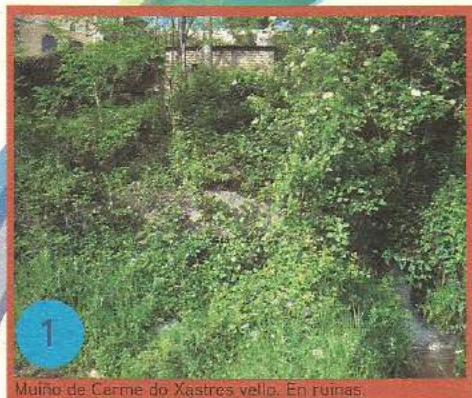
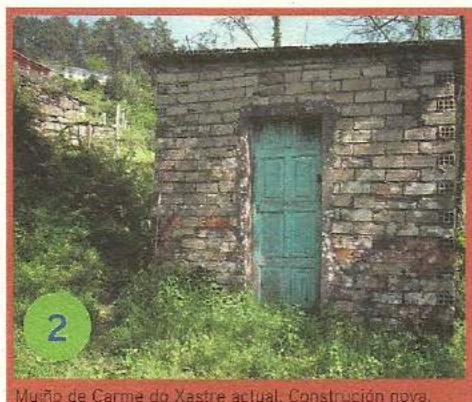
A xunta rectora cumpliu co acordo ao que se chegou e sede xudicial sobre a aportación dos libros de contas de perdidas e ganancias, balances e memoria dos anos 2001 ao 2006. O caso xa foi arquivado e dado de baixa no libros de asuntos civiles. Transcorridos xa varios meses da demanda e da entrega da documentación, cabe preguntar qué pasou con ela. É unha pregunta que se formula non só o presidente e a xunta rectora senón tamén os propios veciños e comuneiros. Foron analizados os documentos, como se pretendía? Qué resultou desta análise, fixose unha verificación dos datos, atopáronse anomalías ou defectos? Nada sabemos.

Esta xunta rectora ten a conciencia tranquila e todo apunta a que os catro comuneiros citados só pretenden sementar dúbidas sobre a xestión da comunidade. Agora que asumiron a responsabilidade doutros colectivos vecinais, que por certo son bastante críticos coa esta Xunta de montes, agora é o momento de que prediquen co exemplo e dean contas do que están a facer cos cartos públicos.

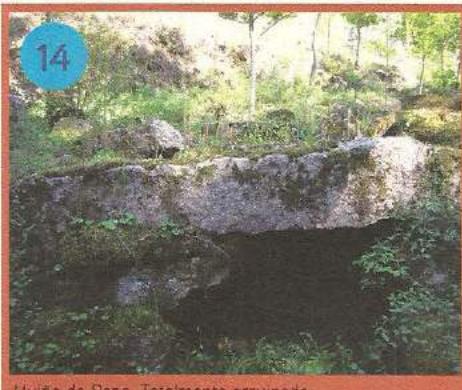
Xoán Xosé Domínguez, Presidente da Xunta de Montes de Atios

Muíños de Atios

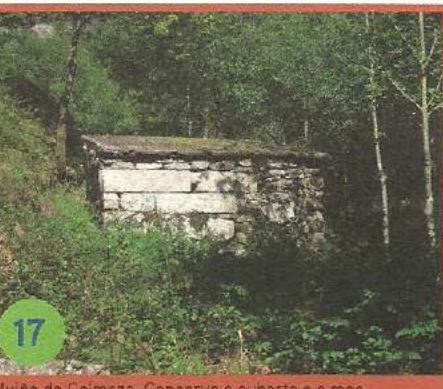
Segundo a canle da Presa do Monte

14

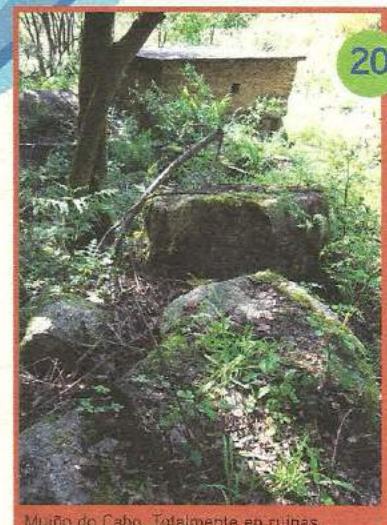

Muíño do Pepe. Totalmente arruinado.

Muíño do Coimazo. Conserva a cuberta e a moe.

20

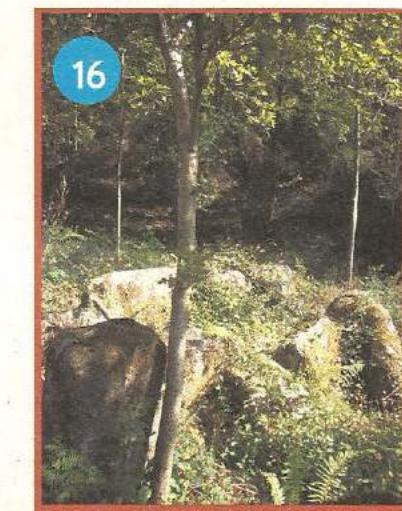
Muíño do Cabo. Totalmente en ruinas.

12

Muíño do Vento. En ruinas, conserva o pé.

13

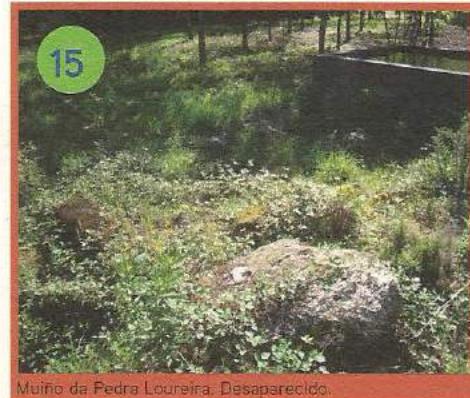
Muíño Novo de Arriba. Totalmente arruinado.

16

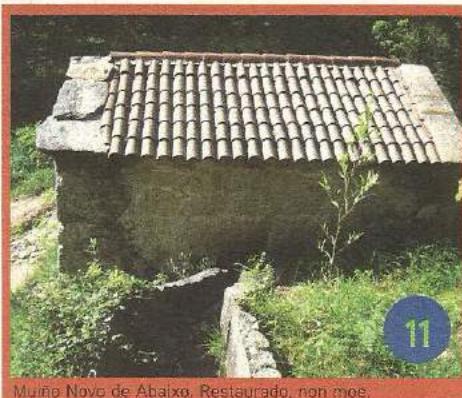
Muíño do Cabiño. Reformado, pero abandonado.

19

Muíño da Pedra Loureira. Desaparecido.

11

Muíño Novo de Abaixo. Restaurado, non moe.

Muíño da Castiñeira. Ben conservado.

Enerxía intelixente

Os muiños de auga constitúen un magnífico exemplo do aproveitamento sostible e intelixente dos recursos naturais. A forza que alcanza a auga na súa caída monte abaxo é aproveitada polo inxenio humano para diversas funcións como obter enerxía eléctrica ou mecánica. Nesta última inclúense os muiños para facer fariña. En Atios, como noutros tantos lugares de Galicia e do mundo, hai dende séculos construcións deste tipo.

Na nosa parroquia, entre os que áinda funcionan, os que xa non funcionan pero están en pé e os que xa son só ruinas, hai 23 muiños. A meirande parte deles -20-, están nos barrios da Torre e do Castro, seguindo a canle que baixa da Presa do Monte. Só seguen moendo dous: o coñecido como da Torre e o coñecido como do Castro. Hainos de dous tipos. Os **de canle** son a maioría, como os da Presa do Monte e tamén un que hai no Carbón. Éstes aproveitan o desnivel do monte, conduciendo a auga por unha estreita canle de pedra coa que aumenta a presión para mover o rodicio. Dos **de cubo ou pozo** só hai dous: o de Gumersindo, nas Insuas, e o dos Galegos, que é mais tradicional e está

O moliño dos Galegos é o único de tipo cubo que hai en Atios.

mellor conservado. Aquí o desnivel consíguese facendo un pozo vertical polo que se conduce a auga, e para que alcance máis forza estreitase a canle ao entrar no inferno.

Case todos teñen unha estrutura rectangular duns nove metros cadrados. Divídense en dous andares: tremiñado (arriba) e inferno (abaixo). Hai todo un rico vocabulario arredor dos muiños e

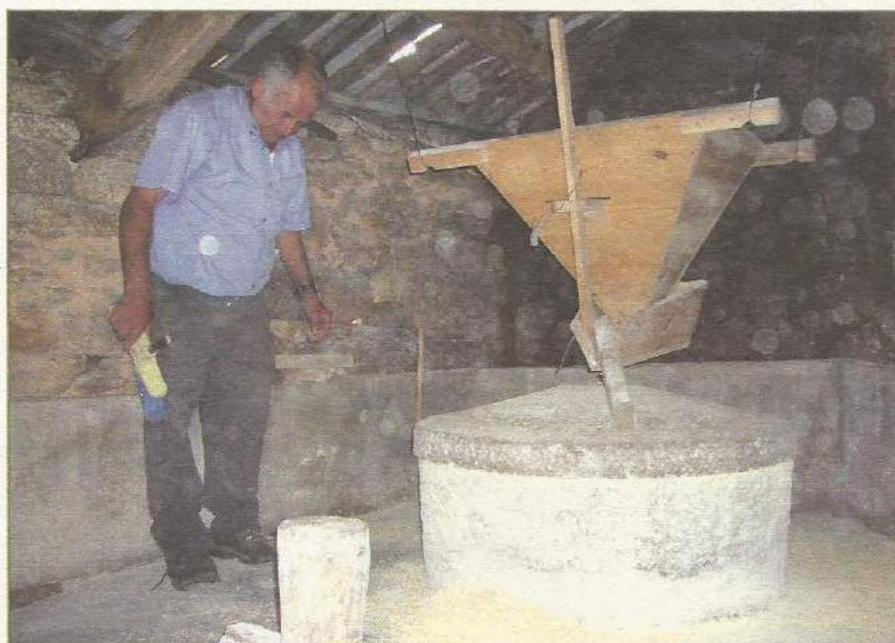
do seu complexo mecanismo: inferno, rodicio, cadelo, espicela, adella, segorella, touzo, erguedoiro, etc. Son partes e pezas dos muiños.

A construcción dos muiños era a cargo dun só propietario ou de varios. Cando a propiedade é colectiva, tamén o uso do moliño debíase repartir entre varios veciños así como os gastos de reparación. Establecíanse así quendas para moer por horas ou días, que mesmo se transmitían en herdanxa. Cada quen sabía cando lle tocaba moer. Pagábase o dereito a moer cunha porción de fariña.

A gran maioría están abandoandos e en desuso porque xa apenas queda millo, trigo, centeo ou cebada que moer. Algúns foron restaurados polos propietarios ou polo Concello con más ou menos fortuna. O da Torre é un dos más antigos e fermosos porque parece que mesmo nace do penedo. Albino Pereira e a súa dona Carmen, consérvano en bo estado e segue moendo.

Gracias a veciños como eles mantense un oficio, unha lingua e unha sabedoría: a da enerxía intelixente que nos ofrecen os muiños.

Albino Pereira moe áinda no moliño da Torre

PEDRO PEREIRA | TENENTE DE ALCALDE DE O PORRIÑO

“O concello debe recoñecer a débeda coa Xunta de Montes, pero hai que chegar a un acordo acaído para as dúas partes”

Pedro Pereira (Os Galegos, 1968) é tenente de alcalde do concello do Porriño e concelleiro de Vías e obras. Como veciño de Atios, ex-membro da xunta de montes e responsable municipal, ten unha visión privilexiada sobre os asuntos que unen e confrontan ás duas institucións. Pereira entende que o concello debe recoñecer a débeda e apostar por buscar fórmulas para asinar un novo convenio no futuro. Como político de Atios asegura que este goberno está facendo un gran esforzo pola nosa parroquia, malia as dificultades que ten o goberno en minoría.

Redacción PQF

P. Comezando polo máis importante, cómo se debe renovar o convenio entre a xunta de montes e o concello do Porriño.

R. O que hai que dicir é que o convenio anterior rematou en decembro do ano 2007, prorróximas incluidas. E, mentres non se atopen outras fórmulas, non se pode renovar nas mesmas condicións. Sí se pode traballar, como se está facendo, en cumplir coas cantidades atrasadas que debe o concello á xunta de montes dende o ano 1994. Estase negociendo un acordo para facer efectiva esa débeda ao longo de varios anos sen ter que acudir a vía xudicial. Cumprido este prazo, habería que ver no futuro -se se mantén a actual clasificación dos montes- cómo se pode articular outro convenio.

P. A clave é que xa non hai litixio pola titularidade das canteiras?

R. A non ser que asemblea da xunta de montes decida seguir reclamando a titularidade dos montes pola vía civil -a contencioso administrativa xa está esgotada-, a actual clasificación di que as canteiras están dentro do ámbito clasificado a favor do concello do Porriño. Sí é certo que os veciños de Atios e Budiño sufren a actividade mineira (ruidos, pos, tremores, etc.). A partir de ahí no futuro poderíase estudar unha fórmula para un novo convenio sobre a base de compensacións por danos. Pero non é doador atoparle un encaixe xurídico. A día de hoxe a orixe do actual convenio, o pleito xudicial, xa non existe, a non ser, como xa dixen, que se abra outra vía de clasificación que é a civil.

P. Sobre a cantidad da débeda atrasada, por onde pasa o acordo...

R. A contía da débeda resulta da seguinte operación: do recaudado polo Concello en concepto de canon de ocupación das canteiras dende o inicio do convenio (1993) hai que restar o que lle foi entregado á xunta de montes durante este tempo. A cifra que resulte desa resta é a que hai que recoñecer e a que hai que plasmar nun convenio. O

“O prazo do pago debe ser razonable dada a situación financeira do concello. Oito ou dez anos, tendo en conta que a cantidad supera o millón de euros”

| Pedro Pereira, no seu despacho no concello |

prazo de pago debe ser razonable dada a situación financeira actual do concello. Sería sobre os oito ou dez anos, tendo en conta que falamos de cantidades que posiblemente superan o millón de euros. Sí é certo que non se cumpliu en xeral coas parroquias de Atios e Budiño. Pero cabe dicir que entre o 1994 e o ano 2003 o incumprimento por parte do Concello e a conseguinte acumulación de débeda é moi maior que do ano 2003 en diante, desde que nós gobernamos. De todos os xeitos o acordo ao que se chegue con este goberno, que está en minoría, terá que ser refrendado en pleno polo resto dos grupos políticos.

P. Esa cantidad estará plasmada nos orzamentos municipais?

R. Os orzamentos que ten xa ultimados este goberno, e que se prevé debater en pleno no inicio do verán, xa contempla unha partida de 150 mil euros pra facer fronte ó futuro convenio. Non debería haber problema se os orzamentos son aprobados. Se non foran aprobados, o propio convenio levaría incluído o compromiso de dotar unha partida orzamentaria pra facerlle fronte.

P. Falemos agora do proxecto de Fenosa. De qué maneira lle afectaría ós veciños de Vilafría e do Carbón o soterramento da liña de alta tensión polo camiño?

R. Non é un problema de afeccións, a non ser as derivadas da propia execución da obra civil. Consideramos que ten menos risco unha liña soterrada que unha liña aérea que agora sobrevoa o barrio a moi baixa altura, sobre todo no o torreiro de Vilafría. A liña iría soterrada con todas as medidas de seguridade que ten unha liña deste tipo. No convenio do Concello con Fenosa o que se fai é aproveitar a obra pra instalar tamén saneamento e abastecemento de auga, ademais da reposición de servizos afectados e de renovar todo o firme do vial.

Iría soterrada ata a canteira do Lemos. A partir de ahí, o tramo aéreo ata Salceda, o que propón este goberno é que quen debe negociar o trazado e as condicións económicas son as comunidades de montes. Entendemos que non se debe afectar ó monte como fai a proposta inicial de Fenosa. Cremos que o máis axeitado é leva-la liña polo límite das concesións mineiras que coincide mais ou menos co límite da explotación forestal que está marcado no plan xeral de urbanismo.

P. Sobre as canteiras, están resoltas as reclamacións dos propietarios das vivendas afectadas?

R. O papel que xoga o Concello neste asunto é de colaboración e mediación entre os veciños e os canteiros. A través da comisión de seguimento debe estar vixiente sempre polo cumprimento da normativa en canto a ruidos, polvos, horarios, detonacións, etc. No que respecta a reclamacións de danos nas vivendas, o concello pagou un técnico independente que fixo unha valoración de cada caso. Pocas aceptou e pagou xa as reclamacións das 30 casas afectadas de Budiño. No caso de Atios hai aproximadamente 60 casas, más das que había na primeira reclamación de hai dez anos. O feito de que agora son más os que reclaman despertou reticencias en Pocasa nun principio. Sei que pasaron xa varios anos e hai tranquilidade dos afectados, pero a información que teño a día de hoxe é que os canteiros van a facerlle fronte ás indemnizacións, e podería ser en breve prazo. Só falla que os técnicos das compañías de seguros tramiten as valoracións dos danos. O que sí vai esixir Pocasa é un compromiso dos veciños de que o diñeiro se gaste na reparación dos danos e non noutras cousas.

P. Outro asunto pendente entre Concello e Xunta de Montes é o dos deslinde. Cando se vai resolver.

R. Hai dous tipos de deslinde: o que se debe facer entre os terreos públicos –que son ben da parroquia ben do concello– e os terreos privados, éste correspónelle facelo á

administración que fixo a clasificación, é dicir a Dirección Xeral de Montes. O outro deslinde entre os terreos municipais e os comunais da parroquia, que son as parcelas enclavadas no monte Pedra que Fala rodeadas de monte comunal, é fácil de facer, só teñen que poñerse de acordo o concello e a xunta de montes. O deslinde entre o monte clasificado de Carrascal e Laxedo, Faro e Cerola, onde están as canteiras aínda non se comezou a efectuarse. Ahí o problema é que hai ocupacións de privados. O máis xusto é que Medio Rural leve a cabo este deslinde. Logo están os terreos como o do Roxo ou o de Monte Pereiro que están aínda en litixio. Na parcela da Costá está feito o deslinde sobre o papel e só queda colocar os marcos. Hai un propietario privado que reclama, pero o concello defende que a parcela aquilo é de titularidade municipal.

P. No Monte Pereiro hai unha forte presión industrial. Os terreos que agora son da parroquia teñen uso deportivo. Se finalmente a Xustiza decide devolverlo ó concello, cambiaríase o seu uso?

P. Este goberno, na revisión que está iniciando do plan xeral pra adaptalo á nova lei 9/2002 e 15/ 2004, non contempla o cambio de uso. É máis, non sería convinte tendo alí o velódromo e outras instalacións deportivas. Xa hai dous polígonos contemplados no actual P.X.O.M e ademais hai tamén zonas de equipamentos.

P. Hai veciños que se queixan de que este goberno se esqueceu de Atios.

R. Todos os veciños de todas as parroquias reclaman mais investimentos nas suas parroquias, é algo normal. E este goberno sendo consciente do deficit en servicios básicos nas parroquias

tratará de incrementar o investimento dentro das posibilidades económicas. Pero hai que ter en conta que se traballou e se está a traballar moito, a pesar das dificultades de non ter orzamento dende o 2002 e dispoñer de escasos recursos. No caso concreto da parroquia de Atios fixeronse obras importantes, o que sucede é que son obras de saneamento e non sempre se ven se ven: colector de saneamento das Cavadas, da Costa, da Portela do Souto e Albarín (onde na actualidade se está a facer as obras de acometidas para o seu posterior asfaltado), o de Pego, (com asfaltado), tamén está adjudicado xa o colector xeral que vai dende a Casilla ate a igrexa. Logo tamén se fixo un esforzo para o campo de fútbol do Carballo onde o concello investiu aproximadamente 350.000 euros, temos 150 mil euros pra iniciar as novas gradas na proposta de orzamentos. Hai tamén convenio pra renovalo firme do vial dende o carreiro ata o Carballo. Hai moitas demandas pero os medios dos que dispomos non son os que queremos. En fin, trabállase moito, sobre todo no que non se vé, pero o certo é que recibimos unha heranza nefasta en canto a obras básicas en Atios.

"Sei que hai tranquilidade, pero a información que teño é que os canteiros van pagar en breve prazo as indemnizacións para a reparación das vivendas"

Unha trágica historia de abandono

Agochado entre silveiras e completamente en ruinas atópase hoxe o Igrexario da Parroquia de Atios. Ducas de veces poden ser as que pasemos polo lugar pero moitas menos serán as que chame a nosa atención. Nembargantes, ó longo dos séculos residiron e visitaron moitas persoas o lugar. Alí foi onde vivían até foi poucos anos os curas da Parroquia. No seu tempo foi un referente do poder eclesiástico. Agora esmorece no medio da maleza e o paso do tempo.

Por RAQUEL PORTO

I D. Policarpo rodeado de veciños nunha visita da Cruz de Pascua, pouco antes de que o asasinaran na súa casa. Foto de autor descoñecido, cedida por Isaura Maceira Gil ao Arquivo Municipal da Imaxe

Fundación

Segundo se recolle no Arquivo Histórico da Diócese de Tui – Vigo, a fundación da Casa Reitoral da Parroquia de Santa Eulalia de Atios data, aproximadamente, do século XVII. Significa isto que a súa existencia é anterior á reforma da propia igrexa parroquial, que segundo reza no dintel da porta principal, foi realizada no ano 1757, é dicir xa no século XVIII. Co cal, enténdese que a fundación da Parroquia de Atios como ente eclesiástico propio cumple xa case catrocentos anos, áinda que no seu inicio só fose unha pequena e modesta capela.

O título de propiedade do Igrexario foise transmitindo ó longo dos séculos por donación duns curas a outros. Así, por exemplo, hai constancia escrita de que no ano 1918, Don Miguel Alonso Sintago, cura da parroquia, dona a vivenda e as terras para casa reitoral e morada dos

párocos cunha carga de 2 misas semanais.

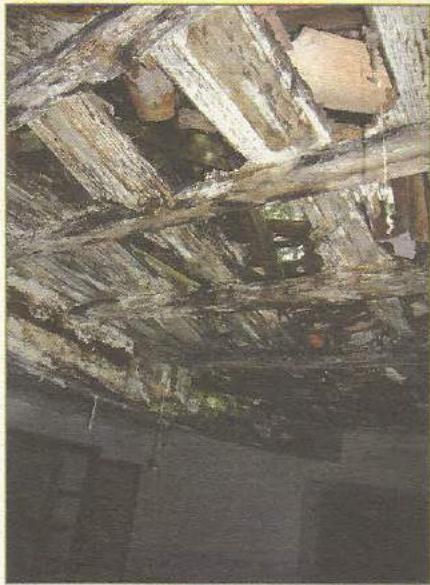
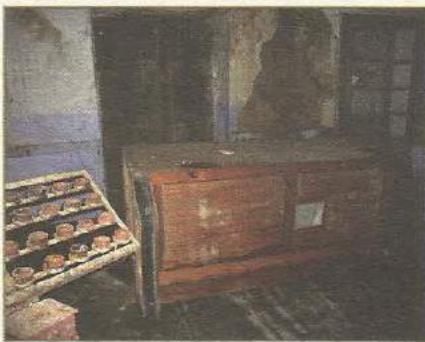
O edificio sita afastado do terreo da Igrexa á que daba servizo. O lugar está composto por unha casa de dúas plantas e terras de labradío. Na planta baixa estaban as cortes. Alí gardábanse os animais, coma o burro, que servía ó cura para trasladarse dunhas parroquias á outras. Tamén habían porcos e aves. Na planta alta estaban os uartos, o comedor e a cociña.

Reformas

O Libro de Casas Rectorais do Arciprestado do Val da Louriña (1867 - 1937) recolle datos das sucesivas reformas que precisa a casa. Sobretodo, a miúdo só consisten en aplicar novas capas de cal sobre as paredes. A cociña tiña unha lareira e tamén un pequeño forno onde se cocía o pan e as ostias sen consagrar (reformado no ano 1886 por 120 reais).

A terra do lugar era de secano. Algunxs documentos de 1810 confirmán as sucesivas queixas dos curas da parroquia, xa que os froitos obtidos das terras non eran suficientes para o mantemento da casa, que por aquelas xa ameazaba ruina. En 1910 faise un novo pozo porque o anterior non dispuxa da auga necesaria. Áinda así, había viñas de albariño, boas maceiras ou unha figueira, plantada por Florinda Bernárdez, irmá de Don Policarpo. A casa tamén dispoña de materiais para a vendima e unha pequena adega.

A gran reforma da casa reitoral data de 1946. Un presupuesto de obra asinado o día 30 de outubro dese ano así o reflexa. Os traballoz consistiron na apertura de novas fiestras e tamén de novos ocos para as portas. Construíuse tamén unha nova cheminea, un fregadeiro, botouse cemento nalgúns pisos que eran de terra, danse varias capas de cal ás paredes, pónense duas grandes protas

| Distintas imaxes do estado actual da Casa Reitoral |

de madeira e reforzase o piso superior cunha viga e puntóns.

O asasinato de don Policarpo

Os últimos curas que viviron no igrexario foron Don Salvador Crespo (dende finais do século XIX até 1908), Don Antonio Campos Maceira (até 1921), Don Policarpo Bernárdez (1921-1945), Don Enrique (1945-1953) e Don Cesáreo Silva Campos (até 1990).

Unha das historias más chamativas que teñen relación coa parroquia é a de Don Policarpo. Foi párroco ata o día que o mataron no Igrexario. A súa sobriña Isaura contanos como foron os feitos. Unha tarde de mediados de novembro de 1945, cando o seu tío voltaba xa das súas obrigas, un home, que se fixo pasar por retratista, entrou na casa e unha vez dentro ameazou cun arma ó cura para roubarlle. Don Policarpo entregoulle todo-los cartos que tiña na casa, pero o malvado asaltante non

quedou contento con iso e pégoulle dous tiros ao cura que lle causan unha morte instantánea. Así é coma morre don Policarpo, diante da súa sobriña. Curiosamente, testigo do momento é a vella porta da entrada de madeira, que ficou aburallada polo impacto dunha das balas que non alcanzou a Isaura. Froito dese suceso, detectives do momento e policías secretos pescudaron por toda a vila na procura do bandido ata topalo. Logo de varios meses, deteñen ó asasino na estación de tren do Porriño.

Tras o falecemento de don Policarpo, Don Enrique vai se-lo novo párroco, que vivirá có seu coadxutor Fernando Lago Estévez. Logo chegará Don Cesáreo, que foi o derradeiro habitante do igrexario. Trasládase á Atios desde Batalláns (a primeira parroquia onde oficiou) en novembro de 1953. Ali vivirá coa súa nai e coa súa irmá, e máis tarde él só, ata que unha noite tentan roubar na casa. Ante o medo de que volvese

DE QUEN É A CASA REITORAL?

A titularidade dos terreos e da casa reitoral de Atios estivo sempre rodeada de certa polémica. O certo é que o lugar figura nos arquivos do catastro como terreo comunal, así que son os veciños os propietarios da finca onde se ubica a casa. Moi probablemente no seu día os popos veciños cederan de balde os terreos ó Bispo de Tui para que ouidera construir ahí a morada dos curas da parroquia. Hacería que averiguar se constan documentos desa cesión e en qué termos se levou a cabo. Unha tarefa complexa dende logo.

A vivenda e as terras anexas foron transmitidos en heranza de cura en cura. Se dende séculos foi a Igrexa a que ali actuou e se beneficiou do edificio e da finca, correspondería ao Bispo adecentar a casa reitoral. Se non, procedería revogar a cesión e que sexan os comuneiros de Atios os que tomen man do asunto.

acontecer outro suceso tráxico, don Cesáreo deixa de vivir ali. Sen embargo, segue indo a casa e cultivando as terras ata que deixa de ser párroco, ó sufrir un accidente que lle impide levar a cabo as súas tarefas coma sacerdote. Isto sucede en 1990. As portas do igrexario pechan para non recibir a ningún inquilino máis. O actual cura Don Ignacio, faise cargo da parroquia, pero non precisa facer uso da vivenda.

As terras deixáronse de cultivar e a casa nunca máis recibiu coñecidos nin visitas. O abandono do lugar é más que evidente. Actualmente, ante os nosos ollos, o Igrexario é unha casa máis á que posiblemente ninguén prestaria atención. Pero que, sen embargo, agoga séculos da nosa historia máis perta, historias coma a de Don Policarpo, e moitas más que, se cadra, nunca coñeceremos.

! Esta sección nace coa vocación de ser unha ventá aberta aos colectivos que dun xeito ou doutro realizan actividades en Atios. Non habendo outro medio de comunicación más local que esta revista, pensamos que pode ser unha boa canle para que divulgemos aquí o traballo das persoas que dedican o seu tempo a estas actividades.

Renace a Asociación de Veciños

O 23 de decembro do 2007 tivo lugar unha asemblea para elexir a nova directiva da Asociación de Veciños, que levaba anos inactiva. O número de votantes (hai que dicir que non había ningún censo feito) foi realmente escaso, unhas 80 persoas, así que descoñecemos o apoio vecinal que ten agora a asociación. Nas últimas semanas a directiva aplícase en suscibir socios. Preguntámornos entón quen votou nas últimas eleccións, eran todos da antiga lista de socios? Nas pasadas eleccións municipais figuraban censadas en Atios unhas 1.500 persoas, o nº de votantes que elixiu á nova directiva da Asociación de Veciños é só o 6% do total. É isto representatividade, como asegura o seu voceiro?

Damos a benvida a nova directiva se o que persigue é traballar polo ben común e reforzar a unidade parroquial. Pero a súa primeira iniciativa, a construción dunha baranda de pedra no Vía Crucis, non ten nin moito menos a opinión favorable de todos os veciños, xa que é unha zona afectada por Patrimonio.

A Anpa foi de mercadillo

A Asociación de Nais e Pais do colexiº público de Atios, que preside Javier Fernández, montaron no pavillón un mercadillo para recadar cartos para a excursión de fin de curso de 6º de Primaria. Puxeron a venda plantas,

bonecas, mel e outros produtos cedidos por comercios da parroquia e tamén do Porriño. Ademais instalaron un bar con comidas e bebidas. A Anpa agradece encarecidamente a todos os que colaboraron.

Ademais esta Anpa, que é moi dinámica, leva a cabo outros traballos como o axardinamento do terreo situado á beira do aparcadoiro do colexiº, instalación de farois, bancos e recolocación dos colectores de lixo, melloras no pavillón deportivo, creación dun invernadoiro, e o pintado das bancadas e valos exteriores do colexiº. Destaca ademais a Escola de pais, na que se ofrece unha charla-coloquio cunha psicóloga. E preparan xa a Festa de fin de curso.

Por se fora pouco, editaron un almanaque con fotografías antigas que tivo bastante aceptación, e no que colaborou esta xunta de montes. Ademais teñen tempo aínda para colaborar coa xunta para organizar os xogos populares da Festa do Monte.

Asemblea dos Penediños

O pasado día 10 de maio a asociación cultural Os Penediños celebrou unha asemblea para que os socios coñeceran a situación da entidade e as actividades que se levan a cabo. Pero do que máis se falou foi da situación económica e sobre todo, da xestión da anterior e da nova directiva. Houbo un tenso debate entre o anterior e o actual presidente. A discusión estivo chea de acusacións que noutras circunstancias ben merecerían acabar no xulgado. Houbo reproches tamén para a decisión de gastar diñeiro en lotería cando estamos en época de crise. De tódolos xeitos cremos que o que se debe facer é promover actividades que ilusionen aos membros da coral, do grupo de baile, ou do playback.

O
BUFO

Electrocutados

O Bufo gústalle falar de política e de economía. Sobre todo daquilo que case non se ve, pero que aos ollos do bufo - sempre abertos e acostumados a espreitar na escuridade-, non pasa desapercibido.

Observemos senón, a Unión Fenosa, unha empresa de capital madrileño na súa maioría, pero que chupa a sangue dos ríos e dos montes galegos para facer negocio. Fai gala publicitaria de ser compañía responsable e solidaria, mesmo se di ecoloxista. Pero tras desta maquillaxe o que hai é un arreendo capitalista impropio do século que andamos.

Unión Fenosa gábase de que pechou o ano 2007 cun beneficio neto de 950 millóns de euros, en torno a un cententa por cento máis que o ano anterior. Un balance extraordinario que obtivo a pesar da crise enerxética. Agora as eléctricas queren subir a tarifa, non porque os custos son máis altos, senón para seguir mantendo a marxe de beneficio. E non contentos con isto, ameazan con trasladar aos consumidores o pago do canon que a Xunta de Galicia lles quere cobrar polos prexuzos que causan os encoros e os parques eólicos. As veces da a impresión que o recibo da luz non é máis que unha extorsión legalizada polos gobernos de turno. E como sían nesa liña de subas imparables imos quedarn electrocutados.

Fenosa é unha empresa con grandes beneficios e segue tendo aínda moitas deficiencias no servizo que presta, malia que algo mellorou, todo hai que dicilo. É polo tanto lamentable que actúe con esa prepotencia a hora de negociar cos afectados polo paso dunha liña eléctrica, como está a facer coa parroquia de Atios. Non son tolerables situacións de abuso a estas alturas. Fenosa debe ter en conta as demandas dos veciños.

O Bufo fanlle moi dano os cables e os postes no medio do monte. Pero máis dano lle fan os abusos de poder do gran diñeiro.

GUÍA DE AVES

A pesar da intensa presenza humana e da actividade industrial, na parroquia de Atios, como en moitos outros puntos do rural galego, mantense áinda unha fauna apreciable. Desta volta, anotamos no noso caderno de campo unha pequena escolma das aves e dos paxaros que se ven e se oen cantar no noso entorno. Só hai que prestar un pouco de atención e sobre todo silencio e respeito.

Avelaiona Común

(*Strix aluco*) - Cárabo común

Esta ave rapaz nocturna é o que popularmente chamamos Cabrero, ao que os agoreiros lle atribúen o anuncio de morte. Pero nada máis lonxe da realidade. Emite un canto moi peculiar e estrondoso que pode meter medo no medio da noite se non estamos acostumados. Non está en perigo de extinción. En Atios debe haber unhas tres ou catro parellas, nos montes non moi lonxe das casas.

Ferreiro Abelleiro

(*Parus major*) - Carbonero común

Moi parecido ao Ferreiro Bacachís (*Herrerrillo común*) que tamén é moi abundante en Atios. Ten unhas cores fermosas e un canto vivo que o converten na alegria das hortas e os xardíns. Está sempre picando pequenas larvas e sementes nas árbores e entre os herbais.

Miñato común

(*Buteo buteo*) - Busardo ratonero

Últimamente vese a miudo sobrevoando o ceo de Atios. Debe haber duas parellas que aniñan na zona.

É a máis común das rapiñas diurnas. Aniñan en árbores moi altas. E freceunte velas pousadas no tendido eléctrico ou postes de teléfono.

Peto Verdeal

(*Picus Viridis*) Pito real

Fai unha festa cada vez que canta. Esta especie de paxaro carpinteiro é a máis abundante en Galicia e tamén en Atios, por suposto. Vive en calquera tipo de árbore, preferiblemente de madeira blanda nos que abre co pico un burato no tronco para facer o niño. Vese nas veigas e áreas abertas preto dos bosques.

Pega Marza

(*Garrulus Glandarius*) - Arrendajo común

Soe confundirse co Gaio azul, especie que desgraciadamente xa case desapareceu da nosa natureza. A pega marza en cambio é moi abundante nos montes e bosques de Atios. Ten un canto parecido a outra pega más común. Raramente sae das zonas arboradas do monte alto.

XIX FESTA do monte 8 de xuño 2008

ATIOS

- 9:30 Inicio ruta de sendeirismo.
Punto de encontro na Igrexa
- 10:00 Comezo da Festa.
Actuación da charanga Brisas de Tomiño.
- 10:45 Plantación de árbores na área da Veiguiña
- 11:00 Grupo de baile Os Penediños de Atios
- 12:00 Misa de campaña
- 13:00 Xantar
- 16:00 Entrega premios concurso escolar
- 16:15 Xogos populares para nenos e adultos
- 16:00 Continúa a romaría amenizada pola charanga Brisas de Tomiño
- 20:00 Fin da festa